

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Futro

po rozpoznaniu dnia 16 października 2014 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. M. (1)

przeciwko C. M.

o rozwód

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 2 czerwca 2014 r.

sygn. akt XIIIIC 645/13

oddala zażalenie.

Jan Futro

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanego o częściowe zwolnienie go od kosztów sądowych tj. od obowiązku uiszczenia zaliczki na koszt opinii biegłych i od opłaty sądowej od wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Oddalił także jego wniosek o ustanowienie dla niego adwokata.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwany prowadzi własną działalność gospodarczą. Pozwany złożył oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, w którym nie wskazał stanu swoich oszczędności. Wezwany o usunięcie tego braku nie uzupełnił rubryki przez wpisanie własnego oświadczenia. Rubryka oszczędności pozostała pusta. Pozwany złożył natomiast wyciągi ze swych rachunkach bankowych za ostatnie 6 miesięcy i wynika z nich, że na rachunku nr (...) w (...)P. w dniu 3 marca 2014 r. pozwany miał kwotę 16 511 zł i w tym samym banku na rachunku nr (...) w dniu 3 marca 2014 r. pozwany miał kwotę 63 896 zł

Zdaniem Sądu pozwany jest w dobrej sytuacji materialnej. Ma środki pieniężne, które może przeznaczyć na koszty sądowe nie ponosząc żadnych uszczerbków w koniecznym utrzymaniu swoim i rodziny jak i na ustanowienie adwokata.

Nadto udział adwokata z urzędu po stronie pozwanego w niniejszej sprawie nie jest potrzebny. Pozwany sam przygotował odpowiedź na pozew, złożył w niej wnioski dowodowe w tym zawniósł dowód z opinii biegłego. Potrafił należycie sformułować żądania i je uzasadnić.

Na postanowienie to zażalenie wniósł pozwany zaskarżając je w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez zwolnienie go od kosztów sądowych w części w zakresie wydatków na opinię biegłych, od opłaty sądowej od wniosku o udzielenie zabezpieczenia oraz uwzględnienie wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu.

W uzasadnieniu wskazał, że środki 63 896 zł pochodzą z linii kredytowej firmy pozwanego, a nie są środkami pieniężnymi należącymi do pozwanego. Kwota 16 470 zł została przelana z linii kredytowej, a na koncie było saldo w wysokości 41 zł, co daje razem kwotę 16 511zł. Tak więc sąd I instancji całkowicie błędnie ustalił stan faktyczny wskazując, że pozwany „ma” środki pieniężne, które może przeznaczyć na koszty sądowe. Pozwany wskazuje, że konieczne jest także ustanowienie adwokata z urzędu, ponieważ wbrew temu co twierdzi Sąd pozwany nie jest biegły w prawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

Zgodnie z przywołanym przez Sąd Okręgowy przepisem art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t. Dz. U. z **2014 r. poz. 1025 ze zm.**) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Jak wynika ze wskazanego wyżej przepisu, z woli ustawodawcy koszty sądowe wyprzedzają jedynie koszty utrzymania koniecznego dla strony i jej rodziny.. Nie ma żadnych podstaw do przyjmowania, że inne zobowiązania takie jak np. konieczność spłaty kredytów czy innych zobowiązań a nawet opłacenie podatków względnie obowiązkowych składek mają pierwszeństwo przed kosztami sądowymi. Nie ma żadnych podstaw do przyjmowania, że w przypadku przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną należy badać kwestię ewentualnego uszczerbku dla prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa w takim zakresie, w jakim koniecznym jest zachowanie dóbr niezbędnych do jego prowadzenia tym bardziej, że jak wynika z treści art. 103 ustawy od kosztów sądowych w przypadku przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, jako osoby prawne, nie ma w ogóle żadnych preferencji. Nie ma zatem podstaw do przyjmowania, że pozwany ze środków, jakimi dysponuje nie może pokryć kosztów procesu, także tych wymienionych we wniosku.

Zgodnie natomiast z art. 117 § 5 k.p.c. sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny. Podstawę ustanowienia pełnomocnika w sprawie mogą uzasadniać okoliczności o charakterze podmiotowym i przedmiotowym. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, do pierwszej grupy należą takie okoliczności jak nieporadność strony, trudności z samodzielnym podejmowaniem przez nią czynności procesowych, brak rozeznania co do istoty sprawy, do drugiej - stopień skomplikowania sprawy pod względem faktycznym lub prawnym (por. m.in. postanowienie SN z dnia 3 czerwca 1974 r., II CZ 94/74, Lex, nr 7511; uzasadnienie wyroku SN z dnia 12 grudnia 1978 r., I PRN 123/78, PiZS 1980, nr 6, s. 65).

Przyjęcie poglądu pozwanego, że w każdym przypadku brak biegłości w prawie uzasadnia ustanowienie adwokata jest sprzeczny z treścią wskazanego przepisu.

W niniejszym przypadku uznanie przez Sąd Okręgowy, że w sprawie nie zachodzi potrzeba udziału profesjonalnego pełnomocnika nie wykracza poza granice przysługującej mu swobodnej oceny.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 398 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

Jan Futro